

Uusi aluekehitys- ja rakennerahastolainsäädäntö

MYR § 3

Tasavallan presidentin istunnossa 17.1.2014 on vahvistettu uudet aluekehitystä ja rakennerahastolainsäädäntöä koskevat lait. Nämä 20. tammikuuta voimaan tulevat lait ovat:

- Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014):

Erillisliite nro: 1

- Laki alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta (8/2014):

Erillisliite nro: 2

Aluekehityslaki on keskeinen maakunnan liiton tehtäviä määrittelevä laki. Sen tavoitteena on ”luoda vuorovaikutukseen, eri toimijoiden työnjakoon ja yhteisiin tavoitteisiin perustuva alueiden kehittämisen järjestelmä. Tavoitteena on lisäksi sovittaa yhteen kansallisen aluepolitiikan ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toteuttaminen toimivaksi kokonaisuudeksi. Järjestelmä luo edellytykset aluelähtöiselle kestäväan kehitykseen perustuvalla kasvulla ja uudistumisella sekä hyvinvoinnille ja sosiaaliselle eheydelle.” Lakia sovelletaan alueiden kehittämiseen sekä alueiden kehittämistä koskevien kansallisten ja Euroopan unionin rakennerahastoista rahoitettavien suunnitelmien ja ohjelmien valmisteluun, hallintointiin, arviointiin, seurantaan ja yhteensovittamiseen.

Aluekehityslain 5 §:ssä aluekehitysvastuu määritellään seuraavasti: ”Vastuu alueiden kehittämisestä on kunnilla ja valtiolla sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Alueiden kehittämiseen liittyvien tehtävien hoitamisesta kussakin maakunnassa vastaa maakunnan liitto aluekehittämisviranomaisena. Maakunnan liitto on kuntayhtymä, jossa alueen kuntien on oltava jäseninä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla niille säädettyjä tai erikseen määrättyjä valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä toimialueellaan.”

Laissa § 28 määritellään maakunnan yhteistyöryhmän tehtävät:

Maakunnan yhteistyöryhmän tehtävänä on alueen maakuntaohjelmassa määriteltyjen kehittämistavoitteiden toteuttamiseksi ja eri ohjelmien ja rahoitusvälineiden yhteensovittamiseksi:

- 1) hyväksyä ja tarvittaessa tarkistaa maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma, jolla suunnataan maakuntaan osoitettua rakennerahastojen ja vastaavaa kansallista rahoitusta sekä muuta alueen kehittämiseen vaikuttavaa rahoitusta;
- 2) käsitellä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja tarvittavilta osin aluehallintoviraston esitykset strategiseksi tulosta-voiteasiakirjaksi;
- 3) antaa tarvittaessa lausuntoja sen toimialueelle kohdistuvista rakennerahasto-ohjelman valtakunnallisista teemoista sekä maaseutu-rahaston tai muista aluekehityksen kannalta merkittävistä hankesuunnitelmista sekä asettaa tärkeysjärjestykseen alueen osallistumisen niihin; lausunto ei ole rahoittajaa velvoittava;
- 4) antaa 27 §:n 4 momentin mukainen sitova lausunto alueelliseen suunnitelmaan sisältyvästä hankehakemuksesta;
- 5) edesauttaa laajojen, aluekehittämisen kannalta merkittävien hankkeiden valmistelua ja edistää niiden toteuttamista eri rahoitusvälineillä;
- 6) tehdä tarvittaessa rakennerahasto-ohjelman seurantakomitean hyväksymiä valintakriteerejä tarkentavia alueellisia valintakriteerejä ja ilmoittaa niistä hallintoviranomaiselle 8/7/2014 sekä huolehtia tarvittavista menettelytavoista niiden soveltamiseksi alueella;
- 7) määritellä tarvittavat alueelliset menettelyt, joilla varmistetaan rahoitettaviksi hyväksyttävien hankkeiden mahdollisten ympäristövaikutusten selvittäminen ennen rahoituspäätösten tekoa;
- 8) raportoida rakennerahasto-ohjelman toteutumisesta hallintoviranomaiselle ja tarvittaessa esittää sille rakennerahasto-ohjelmaa koskevia muutostarpeita;
- 9) tiedottaa rakennerahasto-ohjelman toimeenpanosta;
- 10) hoitaa tarvittaessa myös muita tehtäviinsä liittyviä ja rakennerahasto-ohjelmien toimeenpanoon liittyviä tehtäviä, joista tarvittaessa määrätään tarkemmin työjärjestyksessä.

Maakunnan yhteistyöryhmän tulee tehtäviensä hoitamista varten saada ennakkoon tarvittavat tiedot rakennerahastojen valtakunnallisista teemoista ja niiden rahoituksesta.

Laissa § 26 määritellään maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö ja tehtävät:

Maakunnan yhteistyöryhmällä on rakennerahastovaroja ja muuta tukea myöntävien viranomaisten edustajista koostuva sihteeristö. Maakunnan yhteistyöryhmä päättää sihteeristön kokoonpanosta siten, että tukea myöntävät viranomaiset tulevat tasapuolisesti edustetuiksi.

Sihteeristön tehtävänä on hoitaa yhteistyöryhmän asioiden valmistelu-, esittely- ja täytäntöönpanotehtäviä. Sihteeristön tehtävänä on sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, seurata ja sovittaa yhteen maakunnan alueella valmisteltavia kansallisten sekä rakennerahasto-ohjelmien, maaseuturahaston ja meri- ja kalatalousrahaston hankkeita ja raportoida niistä yhteistyöryhmälle.

Edellä mainittujen lakien nojalla annettavien valtioneuvoston asetusten valmisteluaikataulu on seuraava:

- Valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisestä rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (ns. ALKE-asetus), voimaantulo 15.3.2014
 - Valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta (ns. ALKE-rahoitusasetus), voimaantulo 1.4.2014
 - Valtioneuvoston asetus rakennerahastoista osarahoitettavien hankkeiden tukikelpoisuudesta, tietojärjestelmästä ja yleisistä edellytyksistä (ns. tukikelpoisuusasetus), voimaantulo 1.4.2014.
- (Yllä olevat eivät ole vielä asetusten lopullisia nimiä, vaan "työnimiä").

MYR:n sihteeristö käsitteli lakiasiaa kokouksessaan 22.1.2014 tilannekatsauksen yhteydessä.

Lisätietoja asiasta antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) merkitsee asian tietoonsa saatetuksi.

Maakunnan yhteistyöryhmä:

Merkittiin tiedoksi.